

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosoleku 29.dets.1961.a.kl.15.00

p r o t o k o l l

Päevakorras: Ooperite "Mozart ja Salieri" ja "Jolanthe" kontrollitenduse arutelu.

Koos olid smd.: Hammer, Valgma, Lauter, Raudsepp, Järvi
Väljaots, Mägi, Targama, Plees, Trilljärv, Meering, Raudmäe,
Renter, Künnapuu, Ojamaa.

Sm. Hammer - avab koosoleku ja palub kooslijaid sõna võtta täna toimunud auslavastuse kontrollitenduse kohta.

Sm. Väljaots - leiab, et on toimunud õnnestunud kombinatsioon - kahe ooperi kokkupanek. Lavapilt on hea. Tundub, nagu ei oleks Salieri oma toas kodune. Valgustus lõpu osas oli liiga suur, sellega kadus ära Salieri, tema elamused. Jolanthe osas - lavapilt on kujundatud väga hästi, kuid hiljem reosipõssas nagu hakkab konkureerima tegelastega, tegelased jäävad varju. See on liiga kerge, kuna üks on siin sümbolne, see peaks olema paks, massiivne nagu ikka kindluse üks. Esimene tüdrukute grupp - nende tulek mõjub järsunä. Korvikesed nende käes mõjuvad veidrana, kõri lahkuvine lavalt võiks sündida kiiremini. Vahimehes tahaksin näha rohkem seadusemeest, ta mõjub liiga kodusena. Aasma - on liiga tagasihoidlik, laulab liiga palju profiilis ja tekst ei ole väga selge. Isa juures tahaksin rohkem kirglikkust, Raukas mängib nagu lootusetult. Jolanthe operatsioonile mineku puhul peaks olema kõigil suur ärevus, samuti kui Jolanthe ilmub lavale nägijana. Liig passiivne sel puhul on Vaudemont, ka Jolanthe peaks olema rohkem uudishimulikum ümbruses olevate inimeste suhtes.

Sm. Lauter - misantseenides on olukordi, mis ei ole tavalikud. Tegelaeste hoiakute suhtes - ma arvan, et ses suhtes tuleks teha eri koosolek. On märgata olukordi, kus liig suur ärevus viib tegelase osast välja ja juhib teda sootuks teistele kujudele, võib kujuneda välja labane joon, mis ei ole kutselise teatri nähtus.

Jolanthe osas - paistab, et paremal pool lillede sära on hädasõhtlik, tegelased kaovad lillede varju ära, eriti maksab see Vaudemonti suhtes. Üks ei ole kohane selle müüri jaoks. Veel mõningaid väikesi puudusi, mis märkasin - Mozart peaks rohkem kõrvale hoidma valguse joa eest, mis lõpul suunatakse Salieri peale, see tõstaks Salierit esile. Künnapuu, mis kukub maha, küünlad peaks kohe kustuma.

Sm. Järvi - "Mozart ja Salieri" - kõik on muudu korras, kujud

kujutlesin kontrastsemana, et Salieril oleks rohkem kibedust ja sarkastsust. See on recitatiivne ooper, siin tuleb otsida õigeid nüansse, kuna aga mõlemad siin recitatiivses ooperis liiga palju laulavad, kaob kahe kuju kontrastsus sellega. "Jolanthe" - peategelane ei rahulda, ta on väliselt naiivne, silmade pilgutamine kogu aeg, see nagu labastab seda kuju, ja jääb mulje, et teeb seda meelega. Dramaatilisi momente tuleks välja tuua eredamalt, nagu silmade operatsioonile minek.

Sm. Goldschmidt - lavastused meeldisid mulle, on kenad. "Mozarti ja Salieri" - selmäng võiks olla kiirem, Roberti aaria bravuursem.

Sm. Flees - mulle meeldib "Jolanthe" kui muinasjutt väga ilus. - mulle meeldis Tiina Jaaksoo peasõas rohkem, kui Aino Kõlvand.

Sm. Meering - ilus lavastus, mulle väga meeldis.

Sm. Ojamaa - "Mozart ja Salieri" - dekor. tagaseenab liiga palju adriibuute, mis segavad, kas ei peaks siin vähem valgust andma? Muus osas - ei ole saavutatud head mängu, on kobamisi. Muusikaliselt häiris koor requiemis, ettekanne ei mõjunud requiemina.

"Jolanthe" - ei meeldinud sealt peale, kus ta läheb operatsioonile, samuti tagasitulek. Lõpp jääb vormitus ja staatiliseks. Minu ettepanek oleks, et ka näitlejad ise viibiksid alati arutluskoosolekuil, samuti tuleks kutsuda muusikateadlasi peaprovidele ja arutluskoosolekuile.

Sm. Targama - requiem ei ole tõesti sel tasemel, kui ta peaks olema. Üle poole on inimesi koorist, kes ei ole Mozarti üldse laulnud, ja kolm tugevamat soprani ei laulnud kooris kaasa, on väike kooresseis. Kuid töö selles osas läheb edasi. "Jolanthe" koorid mulle meeldivad, kolavad ilusasti, ka finaali.

Sm. Trilljärv - requiemis ei ole häälerühmade tasakaalu - on ainult 7 soprani, koor on häälevärvilt ebaühtlane. Kui saada ümarust, siis peaks olema suurem koor, vähemalt sopranide rühmas.

Sm. Maasik - mulle meeldisid mõlemad lavastused. Requiem raske ülesanne on meie oludes siiski hästi lahendamata. Usun, et täissaali juures on teine akustika. Täna peaproovi ma kahjuks koiki kuulata ei saanud, kuid eilane jättis mulle hea mulje.

"Jolanthe" - muidu ilus pilt, kuid roosat värvi dekoratsioonid liiga palju. Sm. Krummille see osa on õnnestunud.

Sm. Mägi katse Tiina Jaaksooga Jolanthe osas, on õnnestunud. Jaaksoo tuli oma ülesandega väga ilusasti toime, ta mõjub Jolanthena väga armsana ja tütarlapselikuna. Ka Kõlvand tegi hästi, kuid tema Jolanthe on küpse naise kuju, teine aga tütarlapselik. Ka Leida Soom mõjus Marthana väga hästi. Üldiselt loodan head kordaminekut uuele esietendusele. Ka orkester oli täna parem, ei matnud soliste.

Sm. Mägi - minule isiklikult Mozart ja Salieri kui oper meeldib väga ja ma ei ole temaga kaugeltki veel valmis. See on niivõrd psühholoogiline asi, mis nõuab suuri näitlejaid ja lauljaid, sieti siin on vaja kahtenäitlejat. "Mozart ja Salieri" väljatoomiseks jäi meil vähe aega, sellepärast ei saanud teosed küllaldase ettevalmistuse, kuid iga prooviga läheb edasi. Tegelikult Salieri on siin peassa, Mozart sekundeerib. Täna näitas kuusik oma osas tugevat edasiminekut. Gurjev püüab kõik teha, kuid võlust ja sarmist, mis Mozart omas, jääb puudu. Siiski täna Gurjev oli palju parem. Töö läheb pidevalt edasi, ka requiemis suhtes.

"Jolanthe" - on rõõmustav fakt, et oleme saanud juurde noore soprani Tiina Jaaksoo. Temast võib kujuneda häa jõud, tal on eeldusi selleks.

Eilne peaproov üldiselt oli erutavam, võngeterikkam ja dünaamilisem. Täname kahjuks monotoonsem.

Peaksin mittekiitvalt mainima muusikakultuuri suhtes meie tööd. Partiid ei opita kätte, mistõttu aeg teose väljatöötamiseks jääb väikeseks. Partiid seadeproovide juures peaksid enam-vähem selged olema, siis saaks proovidel rohkem tööd teha. Seda küsimust tuleks tõsiselt arutada.

Sm. Raudsepp - meie repertuaari plaan operite suhtes otsustatakse hilja, ka materjalid saab hilja kätte. Siis läheb teos tõlkesse, peale tõlge valmimist hakkavad muusikalised proovid peale, kus alles hakatakse tegema korrekture tõlke suhtes, mis segab tööd ja viidab aega. Teiseks - kontsertmeisterite töö asjus - meie kontsertmeisterid Kõha ja Kursk, nad ei ole oma ülesannete kõrgusel sel määral, kui oli omal ajal näiteks Mamontov. Ja kolmandaks - kriitika solistide osas - noortel solistidel on osad selged paari-kolme prooviga, vanadel ei ole. Seadeproovis käivad klaviiriga, mis viidab prooviaega.

Sellepärast on tarvilik, et materjalid ja tõlge peaksid varem valmis olema, et solistidel seadeproovideks osad selged oleksid.

Jäin etendusega enam-vähem rahule. Mulle meeldib väga kuidas Ots laulab Roberti aariat.

Sm. Hammer - on arvamused, et esietendus toi ub. Koosseisude suhtes peaksid smd. Mägi ja Raudsepp tegema ettepanekuid.

Sm. Raudsepp - mulle meeldib Jaaksoo Jolanthena, kuid kardan, et dueti kulminatsioon ei tule temal praegu veel välja.

Sm. Lauter - esietenduse peaks siiski tegema Kõlvand ja Jaaksoole anda veel üks proov ja lasta ta välja teise koosseisuga 10. jaanuaril 1962. Muud osatäitjad võiksid jääda tänane koosseis.

Sm. Hammser - nii siis esietendus-toimuks Aino Kõlvandiga ja muudes osades tänane koosseis. Et sõnavõtjaid enam ei ole, lõpetan koosoleku ja tänan koiki osavõtu eest.

Sekretär *S. Reimer* Koosoleku juhataja.